

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.bfsa.bg

EFSA установява рисковете за пчелите от употребата на неоникотиноиди

По искане на Европейската Комисия, Европейският Орган по Безопасност на храни (European Food Safety Authority, EFSA) е провел проучване¹ и са установени някои рискове за пчелите при прилагането на три вещества от групата на неоникотиноидите като инсектициди – клотианидин², имидаклоприд³ и тиаметоксам⁴ (clothianidin, imidacloprid и thiamethoxam). С особено внимание са разгледани острия и хроничен ефект върху развитието и оцеляването на пчелното семейство, ефекта върху ларвите, поведението на пчелите и риска от суб-летална доза. Оценката на риска е съсредоточена върху трите основни форми на експозиция, остатъци в нектар и полен, прах образуван при сеитба на третираните семена и прилагането на гранули за третиране на почвата, както и остатъци в гутационните капки (гутацията е процес, при който се растението отделя вода от листния ръб).

В резултат на проучването, EFSA, в сътрудничество с експерти от страните членки прави следните заключения за опасността за пчелите от прилагане на посочените неоникотиноиди:

Експозиция чрез полен и нектар – употребата на неоникотиноиди е приемлива само при култури, непривлекателни за пчелите.

Експозиция чрез прах при засяване – показан е известен риск за пчелите или не може да бъде изключен (с изключения при захарно цвекло, култури, отглеждани в оранжерии или при прилагане на гранули).

Експозиция чрез гутация – оценката на риска е завършена само при царевица. Полските опити показват остър ефект на веществото тиаметоксам върху пчелите.

Тъй като последното ръководство за оценка на риска от прилагането на пестициди при пчели все още се разработва⁵, има голяма несигурност в представената оценка.

Оценката на риска не може да се завърши за някои от разрешените употреби на веществата клотианидин, имидаклоприд и тиаметоксам, поради липса на достатъчно данни, не само за медоносната пчела, но и за другите видове насекоми опрашители.

¹ Публикувано на 16 януари 2013г. Материала в оригиналният му вид може да намерите на: <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/130116.htm>

² [Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment for bees for the active substance clothianidin](http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3066.htm) <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3066.htm>

³ [Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment for bees for the active substance imidacloprid](http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3068.htm) <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3068.htm>

⁴ [Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment for bees for the active substance thiamethoxam](http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3067.htm) <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3067.htm>

⁵ EFSA Draft Document on the Risk Assessment of Plant Protection Products on bees (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. and solitary bees) EFSA Journal 20YY;volume(issue):NNNN. [202 pp.] doi:10.2903/j.efsa.20YY.NNNN. Available online: www.efsa.europa.eu/efsajournal

EFSA няма участие в рецензията предхождаща одобрението за употреба на клотианидин и тиаметоксам. През 2012г. публикува изводи конкретно за тиаметоксам, след прегледа на данни, представени от вносителя (производител), след одобрението на препаратата. EFSA участва при изготвянето на рецензията на досието на имидаклоприд преди одобрението на препаратата. В заключението си (публикувано 2008г), посочва критични точки, подлежащи на обсъждане и преценка - висок риск или такъв, който не може да бъде пренебрегнат според предоставените данни за пчели, птици, бозайници, водни и почвени микроорганизми.

Предстои публикуването на ръководство за оценка на риска от продукти за растителна защита при пчели и научно становище за риска от навлизането и установяването на територията на ЕС на два паразита - Малък кошерен бръмбър (*Aethina tumida*) и кошерен акар (*Tropilaelaps spp.*).

ИЗГОТВИЛ
СТАРШИ ЕКСПЕРТ, МИЛИЦА СТЕФЧЕВА

22.01.2013г.